

عنوان مقاله:

شناخت مسایل و زمینه های بروز مشکلات محیط زیستی: کاربرد نظریه داده بنیاد در مناطق روستایی غرب گیلان

محل انتشار:

فصلنامه توسعه پایدار محیط جغرافیایی، دوره 3، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

سونا حبیبی - دانش آموخته دکترای مسائل اجتماعی ایران، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

صادق صالحی - دانشیار، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

خلاصه مقاله:

با فراگیر شدن مشکلات محیط زیستی، اکوسیستم های طبیعی در مناطق روستایی نیز در معرض نابودی قرار دارد. این چالش ها عمدتاً ناشی از رفتارهای افراد در تعامل با طبیعت است. هدف تحقیق حاضر، بررسی و شناسایی زمینه های بروز و شکل گیری مشکلات محیط زیستی در مناطق روستایی استان گیلان می باشد. این تحقیق براساس رویکرد کیفی و مبتنی بر نظریه داده-بنیاد است. محدوده جغرافیایی تحقیق را روستاهای غرب استان گیلان و جامعه آماری آن را روستاییان آن مناطق در سال ۱۳۹۹ تشکیل دادند. با استفاده از نمونه گیری اشباع نظری با ۲۵ نفر از روستاییان و کارشناسان محیط زیستی، مصاحبه های عمیق صورت گرفت. روایی و پایایی این پژوهش براساس اعتباریابی توسط مشارکت کنندگان ارزیابی گردید. تحلیل داده ها طی سه مرحله کدگذاری صورت گرفت. ۷ مفهوم به عنوان مهم ترین مسائل محیط زیستی شناسایی شد. در کدگذاری انتخابی، هسته اصلی یعنی «تخریب محیط زیست و ناپایداری اکوسیستم» کشف و مدل نهایی پارادایمی ترسیم شد. شرایط علی شامل بهره برداری مشاع، عدم تفکیک مرز عرصه ملی و شخصی، تغییر کاربری، دیپوی زباله، بد مصرفی، چرای بی رویه، منفعت طلبی و بهره برداری معیشتی می باشد. شرایط مداخله گر شامل ملی بودن منابع طبیعی، ضعف نظارتی و بهره برداری غیراصولی می باشد. در مجموع، یافته ها نشان داد که تخریب محیط زیست یک پدیده چندعلیتی است که پیوستاری از همگرایی بین مجموعه شرایط علی و مداخله گر در بستری از عوامل ساختی و رفتارهای روستاییان، زمینه های بروز آن را موجب شده اند. بر این اساس می توان گفت که جهت کاهش تخریب و آلودگی و حفظ محیط زیست، اصلاحات ساختی در حوزه های زیربنایی، حمایتی و آموزشی جهت ارتقاء رفتارهای حفاظت از محیط زیست ضروری می باشد.

کلمات کلیدی:

تخریب محیط زیست، مسائل محیط زیستی، مناطق روستایی غرب گیلان، ناپایداری اکوسیستم، نظریه داده بنیاد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1311226>

